TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. gruodžio 19 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Orhuso konvencija — Direktyva 2003/4/EB — Visuomenės galimybė susipažinti su informacija apie aplinką — Taikymo sritis — „Valdžios institucijos“ sąvoka — Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonės — Vandens sektoriaus privatizavimas Anglijoje ir Velse“

Byloje C-279/12

dėl *Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber)* (Jungtinė Karalystė) 2012 m. gegužės 21 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2012 m. birželio 4 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Fish Legal,

Emily Shirley

prieš

Information Commissioner,

United Utilities Water plc,

Yorkshire Water Services Ltd,

Southern Water Services Ltd

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, pirmininko pavaduotojas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, E. Juhász, A. Borg Barthet ir J. L. da Cruz Vilaça, teisėjai A. Rosas, G. Arestis, A. Arabadjiev, C. Toader, A. Prechal (pranešėja), E. Jarašiūnas ir C. Vajda,

generalinis advokatas P. Cruz Villalón,

posėdžio sekretorė A. Impellizzeri, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. balandžio 16 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Fish Legal*, atstovaujamos solisitoriaus W. Rundle, padedamo QC D. Wolfe,

* Proceso kalba: anglų.

— E. Shirley, atstovaujamos QC R. McCracken ir baristerio M. Lewis,

— *Information Commissioner*, atstovaujamo baristerių R. Kamm ir A. Proops, įgaliotų solisitoriaus R. Bailey,

— *United Utilities Water plc*, *Yorkshire Water Services Ltd* ir *Southern Water Services Ltd*, atstovaujamų QC T. de la Mare, įgalioto solisitoriaus J. Mullock,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos J. Beeko, padedamos QC J. Eadie bei baristerių J. Maurici ir C. Callaghan,

— Danijos vyriausybės, atstovaujamos V. Pasternak Jørgensen ir M. Wolff,

— Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* P. Gentili,

— Europos Komisijos, atstovaujamos P. Oliver ir K. Mifsud-Bonicci bei L. Pignataro-Nolin,

susipažinęs su 2013 m. rugsėjo 5 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinančios Direktyvą 90/313/EB (OL L 41, p. 26; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 7 t., p. 375) 2 straipsnio 2 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Fish Legal* ir E. Shirley ginčą su *Information Commissioner* (informacijos komisaras), *United Utilities Water plc*, *Yorkshire Water Services Ltd* ir *Southern Water Services Ltd* (toliau – aptariamos vandentvarkos įmonės) dėl pastarųjų atsisakymo patenkinti *Fish Legal* ir E. Shirley pateiktus prašymus leisti susipažinti su tam tikra informacija apie nuotekų tvarkymą ir vandens tiekimą.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

3 Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais, patvirtintos Europos bendrijos vardu 2005 m. vasario 17 d. Tarybos sprendimu 2005/370/EB (OL L 124, p. 1, toliau – Orhuso konvencija), 2 straipsnio 2 dalyje „valstybės institucija“ apibrėžiama taip:

„<...>

a) valstybės, regiono ar kito lygmens administracija;

b) fiziniai ar juridiniai asmenys, atliekantys nacionalinių įstatymų reglamentuotas valstybės administravimo funkcijas, įskaitant su aplinkosauga susijusias konkrečias prievoles, veiklą ar paslaugas;

c) bet kokie kiti fiziniai ar juridiniai asmenys, atliekantys viešąsias pareigas ar funkcijas arba teikiantys su aplinkosauga susijusias paslaugas, kai juos kontroliuoja a arba b punktuose nurodyta institucija ar asmuo;

d) bet kokios regioninės ekonominės integracijos organizacijos, kuri yra nurodyta 17 straipsnyje ir kuri yra šios Konvencijos Šalis, institucijos.

Šis terminas neapima teismų ar įstatymų leidybos institucijų.“

4 Šios konvencijos 4 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad su tam tikromis išlygomis ir tam tikromis sąlygomis kiekviena šalis užtikrina, kad valstybės institucijos, vadovaudamosi nacionaliniais įstatymais, suteiktų informaciją apie aplinką, kurios jų prašoma.

Sąjungos teisė

5 Direktyvos 2003/4 1, 5, 8, 9 ir 11 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(1) Padidintos visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir tokios informacijos platinimas padeda geriau suvokti aplinkosaugos klausimus, laisvai pasikeisti nuomonėmis, veiksmingiau visuomenei dalyvauti priimant su aplinkos apsauga susijusius sprendimus ir galiausiai pagerinti aplinką.

<...>

(5) <...> Kad [Orhuso konvenciją] galėtų pasirašyti Europos bendrija, Bendrijos teisės aktų nuostatos turi atitikti tą Konvenciją.

<...>

(8) Būtina užtikrinti, kad bet kuris fizinis ir juridinis asmuo turėtų teisę susipažinti su valdžios institucijų turima arba joms skirta informacija apie aplinką, nenurodydamas savo domėjimosi priežasties.

(9) Taip pat būtina, kad valdžios institucijos sudarytų galimybę kuo plačiau naudotis ir platintų informaciją apie aplinką plačiajai visuomenei, ypač naudodamos informacijos ir telekomunikacijų technologijas. Pateikiant ataskaitą ir peržiūrint šią direktyvą, turėtų būti atsižvelgiama į šių technologijų plėtrą ateityje.

<...>

(11) Siekiant atsižvelgti į Sutarties 6 straipsnio principą, kad aplinkos apsaugos reikalavimai būtų įtraukti apibrėžiant Bendrijos politikas ir veiklas ir jas įgyvendinant, valdžios institucijų sąvoka turėtų būti išplėsta, kad apimtų Vyriausybės arba kitas valstybės valdymo institucijas nacionaliniu, regioniniu arba vietos mastu, nepriklausomai nuo to, ar institucijos turi įgaliojimus aplinkos srityje. Sąvoka taip pat turėtų būti išplėsta, kad apimtų kitus asmenis arba institucijas, atliekančias viešojo valdymo funkcijas, susijusias su aplinka pagal nacionalinę teisę bei jiems pavaldžius kitus asmenis arba institucijas, turinčias su aplinka susijusius viešuosius įgaliojimus arba funkcijas.“

6 Šios direktyvos 1 straipsnyje jos tikslai apibrėžiami taip:

„Šios direktyvos tikslai yra šie:

a) užtikrinti teisę susipažinti su valdžios institucijų turima arba joms skirta informacija apie aplinką ir nustatyti naudojimosi šia teise pagrindines sąlygas bei praktines priemones; ir

b) užtikrinti, kad laikui bėgant informacija apie aplinką palaipsniui būtų pateikiama ir platinama visuomenei taip, kad būtų galima pasiekti, jog informacija apie aplinką būtų kuo plačiau sistemiškai prieinama ir platinama visuomenei. Todėl, jei įmanoma, visų pirma turėtų būti skatinamas kompiuterinių telekomunikacijų ir (arba) elektroninių technologijų naudojimas.“

7 Šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalyje sąvoka „valdžios institucija“ apibrėžta taip:

„<...>

a) vyriausybės arba kita valstybės valdymo institucija, įskaitant viešąsias patariamąsias įstaigas nacionaliniu, regioniniu arba vietos mastu;

b) bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, pagal nacionalinę teisę vykdantis viešojo valdymo funkcijas, įskaitant konkrečias su aplinkos apsauga susijusias pareigas, veiklas arba paslaugas; ir

c) a arba b punktuose nurodytai įstaigai arba asmeniui pavaldus bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, turintis viešųjų pareigų arba funkcijų, arba atliekantis viešąsias paslaugas, susijusias su aplinka.

Valstybės narės gali nustatyti, kad ši sąvoka neapima įstaigų arba institucijų, vykdančių teismines arba įstatymų leidžiamąsias funkcijas. Jei šios direktyvos priėmimo metu jų konstitucinės nuostatos nenustato 6 straipsnyje nurodytos peržiūros procedūros, valstybės narės gali neįtraukti šių įstaigų arba institucijų į šią sąvoką.

<...>“

8 Tos pačios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad būtų reikalaujama, jog valdžios institucijos, laikydamosi šios direktyvos nuostatų pareiškėjo prašymu pateiktų jų turimą arba joms skirtą informaciją apie aplinką, nereikalaudamos pareiškėjo nurodyti intereso.“

Jungtinės Karalystės teisė

Teisės aktai, kuriuose reglamentuojama teisė gauti informaciją apie aplinką

9 2004 m. Informacijos apie aplinką taisyklėmis (*Environmental Information Regulations 2004*, toliau – EIR 2004) į vidaus teisę perkelta Direktyva 2003/4.

10 Pagal šių taisyklių 2 straipsnio 2 dalį:

„<...>„valdžios institucija“ – tai:

a) ministerijos;

b) bet kuri kita viešosios valdžios institucija, kaip ji apibrėžta [2000 m. Informacijos laisvės įstatymo (*Freedom of Information Act 2000*) <...>] 3 straipsnio 1 dalyje;

c) bet kuri kita įstaiga ar kitas asmuo, vykdantys viešojo administravimo funkcijas, arba

d) bet kuri kita įstaiga ar kitas asmuo, pavaldūs a, b arba c punkte nurodytam asmeniui,

i) kurių viešosios pareigos susijusios su aplinka;

ii) vykdantys viešojo pobūdžio funkcijas, susijusias su aplinka,

arba

iii) teikiantys viešąsias paslaugas, susijusias su aplinka.“

11 Remiantis EIR 2004 5 ir 7 straipsniais, prašomą informaciją apie aplinką reikia pateikti per 20 darbo dienų; tam tikromis sąlygomis atitinkama įstaiga gali pratęsti šį terminą iki 40 darbo dienų.

12 2000 m. Informacijos laisvės įstatymo 50 straipsnio 1 dalyje su pakeitimais, padarytais EIR 2004 18 straipsniu, numatyta, kad bet kuris suinteresuotasis asmuo gali prašyti *Information Commissioner* ištirti, ar jo prašymą suteikti informaciją atitinkama valdžios institucija tvarkė laikydamasi EIR 2004.

Teisės aktai, reglamentuojantys kompetencijos Anglijos ir Velso vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriuje paskirstymą

13 Priėmus 1989 m. Vandens įstatymą (*Water Act 1989*), kuriuo 1989 m. rugsėjo 1 d. buvo privatizuotas Anglijos ir Velso vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektorius, regioninių vandentvarkos institucijų funkcijos, įgaliojimai, turtas ir kiti aktyvai buvo paskirstyti *National Rivers Authority* (Nacionalinė upių tarnyba), kuri, įsigaliojus 1995 m. Aplinkos įstatymui (*Environment Act 1995*), tapo *Environment Agency* (Aplinkosaugos agentūra), ir vandentvarkos įmonėms, kurios kaip komercinės įmonės teikia vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas.

14 Pagal galiojančius teisės aktus, ypač – iš dalies pakeistą 1991 m. Vandens sektoriaus įstatymą (*Water Industry Act 1991*, toliau – WIA 1991), šiuo metu kompetencija vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriuje iš esmės paskirstyta taip:

— vandentvarkos įmones tam tikroje Anglijos ir Velso teritorijos dalyje kaip nuotekų tvarkymo įmones („sewerage undertaker“) ir (arba) vandens tiekimo įmones („water undertaker“) paskiria *Water Services Regulatory Authority* (OFWAT) (Vandens paslaugų reguliavimo tarnyba). Ši tarnyba, viena arba tam tikromis aplinkybėmis kartu su *Secretary of State* (ministras, atsakingas už aplinką), taip pat yra institucija, pirmiausia atsakinga už šių įmonių priežiūrą;

— šiuo metu kaip vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonės („water and sewerage companies“ arba „WASCs“) paskirtos 10 įmonių, o kaip vien vandens tiekimo įmonės („water only companies“ arba „WOCs“) – 12 įmonių, t. y. kiekvienoje Anglijos ir Velso teritorijos dalyje vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą užtikrina viena įmonė arba atitinkamoje zonoje vandens tiekimą užtikrina viena, o nuotekų tvarkymą – kita įmonė, kuri dar vykdo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklą kitoje teritorijos dalyje;

— vandentvarkos įmonės steigiamos kaip akcinės bendrovės („public limited company“) arba kitokios ribotos atsakomybės bendrovės („limited company“). Jų valdymo organas yra valdyba, atskaitinga bendrovių akcininkams, o valdymas pagrįstas įprastais komerciniais principais, kaip nurodyta jų steigiamajame akte ir įstatuose, siekiant gauti pelno, kuris gali būti paskirstomas akcininkams kaip dividendai ar perinvestuojamas į verslą;

— šios įmonės turi laikytis įstatyme joms nustatytų įpareigojimų, susijusių su infrastruktūros priežiūra ir gerinimu, taip pat su vandens tiekimu ir (arba) nuotekų tvarkymu atitinkamose teritorijos dalyse;

— be to, pagal įstatymą jos turi tam tikrų įgaliojimų, įskaitant nusavinimo teisę, teisę priimti norminius administracinius aktus dėl vandens kelių arba žemės sklypų, kurių savininkės jos yra, teisę išleisti vandenis, įskaitant į privačius vamzdynus, teisę nustatyti laikinus draudimus laistyti arba įgaliojimą, esant griežtoms sąlygoms, nuspręsti nutraukti vandens tiekimą tam tikriems vartotojams;

— šios pareigos ir teisės pakartojamos kiekvienos įmonės paskyrimo akte, vadinamame „licencija“. Šioje licencijoje gali būti ir kitų sąlygų, pvz., reikalavimas mokėti mokestį *Secretary of State*. Jis ir (arba) OFWAT užtikrina, kad būtų laikomasi licencijos sąlygų. Iš įmonių gali būti pareikalauta, kad jos atliktų tam tikrus veiksmus arba imtųsi konkrečių priemonių. Licenciją galima nutraukti tik apie tai pranešus prieš 25 metus ir nurodant nutraukimo motyvus. Ją pakeisti gali OFWAT, gavusi įmonės sutikimą arba *Competition Commission* (Konkurencijos komisija) ataskaitą;

— pagal vandentvarkos įmonėms taikomą teisinį režimą taip pat numatyta galimybė nustatyti joms finansines nuobaudas ir joms iš dalies netaikomos bendrosios teisės normos, reglamentuojančios bendrovių veiklos nutraukimą;

— kas penkerius metus vandentvarkos įmonės pateikia turto valdymo planą, kuris dar vadinamas „verslo planu“ („business plan“), kuriame jos išsamiai nurodo, kokių rezultatų tikimasi pasiekti per penkerius metus, o ypač – investavimo programas. Šie planai baigiami rengti per konsultavimosi procedūrą ir OFWAT, atsižvelgdama į, kaip ji pati mano, tinkamus investavimo programų duomenis, nustato maksimalias sumas, kurių įmonės galės reikalauti iš vartotojų verslo planams, o ypač numatomoms investicijoms, finansuoti. Dabartiniai planai apima 2010–2015 m. laikotarpį.

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

15 *Angling Trust*, t. y. Anglijos žvejų federacijos, teisinis padalinys *Fish Legal* yra ne pelno organizacija, kurios veiklos tikslas yra visomis teisinėmis priemonėmis kovoti su tarša ir kitomis grėsmėmis vandens aplinkai, taip pat ginti žvejybą meškerėmis ir žvejus. 2009 m. rugpjūčio 12 d. ji raštu kreipėsi į vandentvarkos įmones, būtent *United Utilities Water plc* ir *Yorkshire Water Services Ltd*, ir paprašė pateikti informaciją apie nuotekų išleidimą, valymo operacijas ir išsiliejimą įvykus avarijai.

16 E. Shirley savo ruožtu 2009 m. rugpjūčio mėn. raštu kreipėsi į kitą vandentvarkos įmonę – *Southern Water Services Ltd* – su prašymu pateikti informaciją apie nuotekų tvarkymo pajėgumus, susijusius su jos kaimo, esančio Kento grafystėje, teritorijos planu.

17 Negavusios iš aptariamų vandentvarkos įmonių prašomos informacijos per EIR 2004 nustatytus terminus, *Fish Legal* ir E. Shirley kiekviena atskirai kreipėsi į *Information Commissioner* su skundu. Sprendimuose šis konstatavo, kad aptariamos vandentvarkos įmonės nėra valdžios institucijos, kaip tai suprantama pagal EIR 2004, todėl jis negali priimti sprendimo dėl jų pateiktų skundų; apie šiuos sprendimus joms pranešta 2010 m. kovo mėn.

18 Tuomet *Fish Legal* ir E. Shirley apskundė šiuos sprendimus *First-tier Tribunal (General Regulatory Chambers, Information Rights)*, o jis sustabdė bylą, kol *Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber)* priims sprendimą vadinamojoje pavyzdinėje byloje *Smartsource prieš Information Commissioner*.

19 Paskelbus 2010 m. lapkričio 23 d. Sprendimą *Smartsource prieš Information Commissioner* (toliau – Sprendimas *Smartsource*), *First-tier Tribunal (General Regulatory Chambers, Information Rights)* atmetė *Fish Legal* ir E. Shirley skundus, iš esmės motyvuodamas tuo, kad aptariamos vandentvarkos įmonės negali būti kvalifikuojamos kaip „valdžios institucijos“ pagal EIR 2004.

20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, gavęs *Fish Legal* ir E. Shirley apeliacinį skundą, pažymi, kad jie pripažįsta, jog įvairiais pranešimais, kurių paskutinis – 2011 m. balandžio mėn., atitinkamos vandentvarkos įmonės galiausiai suteikė galimybę susipažinti su prašoma informacija.

21 Vis dėlto minėtas teismas mano, kad pagrindinėse bylose kylantis teisės klausimas, būtent – ar šios įmonės privalo pateikti šią informaciją, išspręstas nebuvo. Atsakymas į šį klausimą yra būtinas norint nustatyti, ar aptariamos vandentvarkos įmonės neįvykdė savo pareigos suteikti šią informaciją pagal nacionalinės teisės aktus, ypač per nustatytus terminus. Be to, šis klausimas turi reikšmės kitose pirmojoje instancijoje nagrinėjamose bylose dėl vandentvarkos įmonių, taip pat bylose dėl kitų nei vandens veiklos sektorių.

22 Tas teismas nurodo, kad, *Fish Legal* ir E. Shirley nuomone, aptariamos vandentvarkos įmonės laikytinos valdžios institucijomis, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b ir c punktus, nes jos vykdo viešojo administravimo funkcijas ir bet kuriuo atveju yra griežtai kontroliuojamos valstybės įstaigos.

23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad *Information Commissioner* laikosi priešingo požiūrio ir iš esmės remiasi Sprendimo *Smartsource* motyvais. Pirma, vadovaujantis šiuo sprendimu įtvirtintu įvairiapusišku požiūriu vandentvarkos įmonės nevykdo viešojo administravimo funkcijų. Antra, vandentvarkos įmonių kontrolė nepakankama, nes ji apima tik su reguliavimu susijusias funkcijas. Jis pažymi, kad „kontrolės“ sąvoka reiškia valdžią ar net privertimą, taip pat galią nustatyti ne tik tikslus, bet ir priemones šiems tikslams pasiekti.

24 Jeigu Sprendime *Smartsource* įtvirtintam požiūriui būtų nepritarta, *Information Commissioner* papildomai nurodo, kad taikant Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalį turėtų būti pasirinktas bent jau „mišrus“ aiškinimas. Pagal šį aiškinimą vandentvarkos įmonės turėtų būti laikomos „valdžios institucijomis“ tik kai vykdo joms patikėtas funkcijas, kurios pačios savaime gali būti kvalifikuojamos kaip „viešojo valdymo funkcijos“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punktą.

25 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas priduria, kad aptariamos vandentvarkos įmonės iš esmės nurodė, jog Sprendime *Smartsource* jis teisingai nusprendė, jog šios įmonės nėra „valdžios institucijos“. Kad prieitų prie tokios išvados, nacionalinis teismas atsižvelgė į kelis reikšmingus dokumentus, tarp kurių – Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos 2000 m. paskelbtas dokumentas „Orhuso konvencija. Įgyvendinimo vadovas“ (toliau – Orhuso konvencijos įgyvendinimo vadovas), kai kuriuos veiksnius, susijusius su vandentvarkos įmonių statusu ir vandens sektoriaus reglamentavimu Anglijoje ir Velse.

26 Tokiomis aplinkybėmis *Upper Tribunal* (*Administrative Appeals Chamber*) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius klausimus:

„1. Ar, sprendžiant klausimą, ar fizinis arba juridinis asmuo yra „pagal nacionalinę teisę vykdantis viešojo valdymo funkcijas“ [kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punktą], taikytina tik nacionalinė teisė ir ar analizė atliekama tik pagal nacionalinę teisę?

2. Jeigu ne, kokius Sąjungos teisės kriterijus galima taikyti, o kokių – ne, siekiant nustatyti, ar:

a) nagrinėjama funkcija iš esmės yra „viešojo valdymo“ funkcija;

b) ši funkcija minėtam asmeniui iš esmės suteikta pagal nacionalinę teisę?

3. Ką reiškia [Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies c punkte minimas] „a arba b punktuose nurodytai įstaigai arba asmeniui pavaldus“ asmuo? Visų pirma, koks turi būti reikalaujamo pavaldumo pobūdis, forma ir laipsnis ir kokius kriterijus galima taikyti, o kokių – ne šiam pavaldumui nustatyti?

4. Ar „valstybės vardu veikiantis subjektas“ (*emanation of the State*) [1990 m. liepos 12 d. Sprendimas *Foster ir kt.* (byla C-188/89, Rink. p. I-3313)] būtinai yra asmuo, kuriam taikomas 2 straipsnio 2 dalies c punktas?

5. Jeigu asmeniui, atsižvelgiant į kai kurias jo vykdomas funkcijas, jam tenkančias pareigas ar jo teikiamas paslaugas, taikomi [Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b ar c punktai], ar šiam asmeniui tenkantys įpareigojimai teikti informaciją apie aplinką apima tik informaciją, susijusią su šiomis funkcijomis, pareigomis ar paslaugomis, o gal jie apima visą bet kuriuo tikslu saugomą informaciją apie aplinką?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl priimtinumo

27 Aptariamos vandentvarkos įmonės iš esmės tvirtina, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą nepriimtinas.

28 Kaip jos teigia, kadangi neginčijama, jog jos geruoju suteikė visą informaciją apie aplinką, kurios prašė *Fish Legal* ir E. Shirley, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme nebėra jokio ginčo. Todėl Teisingumo Teismo prašoma priimti sprendimą klausimais, kurie tapo visiškai hipotetiniai, dėl ko prašymas priimti prejudicinį sprendimą neteko pagrindo.

29 Šiuo atžvilgiu primintina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką SESV 267 straipsnyje numatyta procedūra yra bendradarbiavimo tarp Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų priemonė, pagal kurią Teisingumo Teismas nacionaliniams teismams teikia Sąjungos teisės aiškinimą, būtiną pastariesiems priimant sprendimą dėl jų nagrinėjamų ginčų (žr., be kita ko, 2013 m. birželio 6 d. Sprendimo *MA ir kt.*, C-648/11, 36 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

30 Preziumuojama, kad nacionalinio teismo pateikti klausimai dėl Sąjungos teisės aiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytus teisinius pagrindus ir faktines aplinkybes, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, yra reikšmingi. Nacionalinio teismo pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas gali atmesti, tik jei akivaizdu, jog prašymas išaiškinti Sąjungos teisę yra visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema yra hipotetinė arba kai Teisingumo Teismas neturi faktinės ar teisinės informacijos, reikalingos naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *MA ir kt.* 37 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

31 Nagrinėjamu atveju iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje *Fish Legal* ir E. Shirley ginčijo *Information Commissionner* sprendimus, kuriuose jis konstatavo, jog negali priimti sprendimo dėl jų reikalavimų pripažinti, kad prašoma informacija apie aplinką nebuvo suteikta per nacionalinės teisės aktuose, skirtuose Direktyvai 2003/4 perkelti, nustatytą terminą, nes aptariamos vandentvarkos įmonės negali būti kvalifikuojamos kaip valdžios institucijos pagal šiuos teisės aktus.

32 Pažymėtina, kad pateiktais klausimais iš esmės siekiama išsiaiškinti, ar, o prireikus – kokiomis sąlygomis, aptariamos vandentvarkos įmonės turi būti kvalifikuojamos kaip „valdžios institucijos“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b ar c punktus.

33 Reikia konstatuoti, kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 55–63 punktuose, kad atsakymas į šiuos klausimus yra objektyviai reikalingas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamam ginčui pagrindinėje byloje išspręsti.

34 Tokiomis aplinkybėmis pateikti klausimai nėra hipotetiniai, todėl prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl esmės

Pirminės pastabos

35 Pirmiausia primintina, kad tapusi Orhuso konvencijos šalimi Europos Sąjunga Sąjungos teisės taikymo srityje įsipareigojo bendrai užtikrinti prieigą prie valdžios institucijų turimos ar joms skirtos informacijos apie aplinką (šiuo klausimu žr. 2010 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Ville de Lyon*, C-524/09, Rink. p. I-14115, 36 punktą ir 2012 m. vasario 14 d. Sprendimo *Flachglas Torgau*, C-204/09, 30 punktą).

36 Kaip patvirtina Direktyvos 2003/4 5 konstatuojamoji dalis, priimdamas šią direktyvą Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė užtikrinti, kad Sąjungos teisė būtų suderinta su šia konvencija, prie kurios Bendrija ketino prisijungti, ir numatė bendrąją sistemą, skirtą užtikrinti, kad bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, nenurodydamas savo intereso, turėtų teisę susipažinti su valdžios institucijų turima arba joms skirta informacija apie aplinką (minėto Sprendimo *Flachglas Torgau* 31 punktas).

37 Vadinasi, aiškinant Direktyvą 2003/4 reikia atsižvelgti į Orhuso konvencijos tekstą ir tikslą, kurį šia direktyva siekiama įgyvendinti Sąjungos teisėje (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Flachglas Torgau* 40 punktą).

38 Be to, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad nors Orhuso konvencijos įgyvendinimo vadovas gali būti laikomas aiškinamuoju dokumentu, į kurį, be kitų reikšmingų dokumentų, prireikus galima atsižvelgti aiškinant šią konvenciją, jame esanti analizė neturi jokios privalomosios galios ir norminės reikšmės, kokią turi Orhuso konvencijos nuostatos (2012 m. vasario 16 d. Sprendimo *Solvay ir kt.*, C-182/10, 27 punktas).

39 Galiausiai taip pat reikia pažymėti, kad Direktyva 2003/4 garantuojama teisė susipažinti su informacija galioja tik tiek, kiek prašoma informacija susijusi su šioje direktyvoje nustatytomis taisyklėmis dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija, o tam, be kita ko, reikia, kad tai būtų „informacija apie aplinką“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalį; kiek tai susiję su pagrindine byla, tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas (minėto Sprendimo *Flachglas Torgau* 32 punktas).

Dėl pirmųjų dviejų klausimų

40 Pirmaisiais dviem klausimais, kurie nagrinėtini kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, kokiais kriterijais remiantis galima nustatyti, ar subjektai, kaip antai aptariamos vandentvarkos įmonės, gali būti kvalifikuojami kaip juridiniai asmenys, pagal nacionalinę teisę vykdantys „viešojo valdymo funkcijas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punktą.

41 Pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punktą, kuris iš esmės sutampa su Orhuso konvencijos 2 straipsnio 2dalies b punktu, „valdžios institucijos“ sąvoka apima „bet kurį fizinį arba juridinį asmenį, pagal nacionalinę teisę vykdantį viešojo valdymo funkcijas, įskaitant konkrečias su aplinkos apsauga susijusias pareigas, veiklas arba paslaugas“.

42 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką tiek iš vienodo Sąjungos teisės taikymo, tiek iš lygybės principo reikalavimų matyti, kad tam tikros Sąjungos teisės nuostatos, kurioje tam, kad būtų nustatyta jos prasmė ir apimtis, nėra aiškios nuorodos į valstybių narių teisę, formuluotė visoje Sąjungoje paprastai turi būti aiškinama autonomiškai ir vienodai, atsižvelgiant į šios nuostatos kontekstą ir atitinkamu teisės aktu siekiamą tikslą (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Flachglas Torgau* 37 punktą).

43 Šioje byloje, pirma, reikia nustatyti, ar, aiškinant sąvoką „viešojo valdymo funkcijos“, sintagma „pagal nacionalinę teisę“ turi būti suprantama kaip aiški nuoroda į nacionalinę teisę, šiuo atveju – Jungtinės Karalystės teisę.

44 Šiuo klausimu konstatuotina, kad tarp 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punkto versijų prancūzų ir anglų kalbomis yra skirtumų, kurie atitinka skirtumus tarp Orhuso konvencijos 2 straipsnio 2 dalies b punkto versijų šiomis kalbomis – autentiškų šios konvencijos kalbinių versijų. Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punkto versijoje prancūzų kalba sintagma „pagal nacionalinę teisę“ siejama su veiksmažodžiu „vykdo“, todėl pagal šią versiją, kiek tai susiję su „viešojo valdymo funkcijų“ sąvoka, šios nuostatos formuluotė negali būti suprantama kaip aiškiai daranti nuorodą į nacionalinę teisę. Šios nuostatos versijoje anglų kalba, atvirkščiai, ši sintagma rašoma po sąvokos „viešojo valdymo funkcijos“, taigi, ji nesusieta su minėtu veiksmažodžiu.

45 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Direktyvos 2003/4 7 konstatuojamojoje dalyje nurodytas tikslas – neleisti, kad galiojančių įstatymų dėl galimybės susipažinti su valdžios institucijų turima informacija apie aplinką skirtumai sukurtų nelygias galimybes Sąjungoje susipažinti su tokia informacija arba nelygias konkurencijos sąlygas. Šis tikslas reikalauja, kad asmenys, privalantys suteikti visuomenei galimybę susipažinti su informacija apie aplinką, būtų nustatomi taikant vienodas sąlygas visoje Sąjungoje, todėl „viešojo valdymo funkcijų“ sąvoka pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punktą negali skirtis, nelygu taikytina nacionalinė teisė.

46 Šį aiškinimą patvirtina Orhuso konvencijos įgyvendinimo vadovas, kuriame nurodyta, jog sintagma „pagal nacionalinę teisę“ reiškia, kad „funkcijoms vykdyti pagal b punktą reikalingas teisinis pagrindas“, o šis punktas apima „bet kurį asmenį, kuriam įstatymu leidžiama vykdyti viešąją funkciją“. To negali paneigti aplinkybė, kad šiame vadove priduriama, jog „įvairiose šalyse viešąja funkcija pagal nacionalinę teisę gali būti laikomi skirtingi dalykai“.

47 Atsižvelgiant į šį kontekstą, kitaip, nei posėdyje nurodė *Information Commissioner* ir aptariamos vandentvarkos įmonės, ši sintagma, jeigu ją aiškintume kaip reiškiančią, jog turi būti teisinis pagrindas, nebūtų perteklinė, nes ji patvirtina, kad viešojo valdymo funkcijų vykdymas turi būti grindžiamas nacionaline teise.

48 Iš to išplaukia, kad į Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytą „valdžios institucijos“ kategoriją gali patekti tik tie subjektai, kurie pagal nacionalinėje teisėje specialiai apibrėžtą jiems taikomą teisinį pagrindą įgalioti vykyti viešojo valdymo funkcijas. Kita vertus, ar funkcijos, kurias vykdyti pavesta tokiems subjektams pagal nacionalinę teisę, yra „viešojo valdymo funkcijos“ pagal šią nuostatą, turi būti nustatoma atsižvelgiant į Sąjungos teisę ir reikšmingus Orhuso konvencijos aiškinimo aspektus, remiantis kuriais būtų galima suformuluoti autonomišką ir vienodą šios sąvokos apibrėžimą.

49 Antra, dėl kriterijų, į kuriuos reikia atsižvelgti nustatant, ar atitinkamo subjekto pagal nacionalinę teisę vykdomos funkcijos patenka į Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punkte numatytos „viešojo valdymo funkcijų“ sąvokos taikymo sritį, Teisingumo Teismas jau yra nurodęs, jog iš pačios Orhuso

konvencijos ir Direktyvos 2003/4 matyti, kad jų rengėjai, nurodydami „valdžios institucijas“, norėjo įvardyti administracines institucijas, nes valstybėse būtent jos, vykdydamos savo funkcijas, turi informaciją apie aplinką (minėto Sprendimo *Flachglas Torgau* 40 punktas).

50 Be to, Orhuso konvencijos įgyvendinimo vadove paaiškinama, jog turima omenyje „funkcija, kuri paprastai priklauso vyriausybės įstaigų, kaip jos apibrėžtos pagal nacionalinę teisę, kompetencijai“ ir kuri nebūtinai turi būti susijusi su aplinkosaugos sritimi, nes ši sritis minima tik kaip viešojo valdymo funkcijos pavyzdys.

51 Subjektai, kurie organiniu požiūriu yra administracinės institucijos, t. y. yra bet kurio lygmens valstybės viešojo administravimo ar vykdomosios valdžios dalis, yra valdžios institucijos, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies a punktą. Ši pirmoji kategorija apima visus viešuosius juridinius asmenis, kuriuos įsteigė ir kurių veiklą nutraukti gali nuspręsti tik valstybė.

52 Antroji valdžios institucijų kategorija, apibrėžta 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punkte, savo ruožtu apima administracines institucijas funkcine prasme, t. y. tokius subjektus, nesvarbu, ar jie būtų viešieji, ar privatūs juridiniai asmenys, kuriems pagal taikytiną teisinį režimą pavesta teikti bendrus interesus tenkinančias paslaugas, be kita ko, aplinkosaugos srityje, ir kuriems šiuo atžvilgiu suteikti specialūs įgaliojimai, palyginti su privačių asmenų santykiams taikytinomis taisyklėmis.

53 Nagrinėjamoje byloje neginčijama, kad aptariamoms vandentvarkos įmonėms pagal taikytiną nacionalinę teisę, ypač – WIA 1991, pavesta teikti bendrus interesus tenkinančias paslaugas, būtent – vandens ir nuotekų infrastruktūros priežiūros ir plėtros, taip pat vandens tiekimo ir nuotekų valymo paslaugas, o tai yra veikla, kurią vykdant, kaip pažymėjo Europos Komisija, turi būti laikomasi kelių direktyvų aplinkos srityje, susijusių su vandens apsauga.

54 Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateiktų duomenų taip pat matyti, kad šioms funkcijoms atlikti ir šioms paslaugoms teikti šios įmonės pagal nacionalinę teisę turi tam tikrų įgaliojimų, kaip antai nusavinimo teisę, teisę priimti norminius administracinius aktus dėl vandens kelių arba žemės sklypų, kurių savininkės jos yra, teisę išleisti nuotekas, įskaitant į privačius vamzdynus, teisę nustatyti laikinus draudimus laistyti arba įgaliojimą, esant griežtoms sąlygoms, nuspręsti nutraukti vandens tiekimą tam tikriems vartotojams.

55 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nustatyti, ar šios aptariamoms vandentvarkos įmonėms pripažįstamos teisės ir įgaliojimai, atsižvelgiant į konkrečią nacionalinės teisės aktuose nustatytą naudojimosi jais tvarką, gali būti laikomi specialiais įgaliojimais.

56 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmuosius du klausimus reikia atsakyti, jog nustatant, ar subjektai, kaip antai aptariamos vandentvarkos įmonės, gali būti kvalifikuojami kaip juridiniai asmenys, pagal nacionalinę teisę vykdantys „viešojo valdymo funkcijas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punktą, reikia išnagrinėti, ar šiems subjektams pagal jiems taikytiną nacionalinę teisę suteikti specialūs įgaliojimai, palyginti su privačių asmenų santykiams taikytinomis taisyklėmis.

Dėl trečiojo ir ketvirtojo klausimų

57 Savo trečiuoju ir ketvirtuoju klausimais, kurie nagrinėtini kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, kokiais kriterijais remiantis galima nustatyti, ar subjektai, kaip antai aptariamos vandentvarkos įmonės, kurios neginčijamai teikia su aplinka susijusias viešąsias paslaugas, yra pavaldūs Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies a arba b punktuose nurodytai įstaigai arba asmeniui ir dėl to turi būti kvalifikuojami kaip „valdžios institucijos“ pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies c punktą.

58 Šiuo atveju kyla klausimas, ar tai, jog egzistuoja toks režimas, kaip įtvirtintas WIA 1991, pagal kurį prižiūrėti aptariamas vandentvarkos įmones pavesta *Secretary of State* ir OFWAT, t. y. įstaigoms, kurios neginčijamai yra Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies a punkte numatytos valdžios institucijos, reiškia, kad šios įmonės yra „pavaldžios“ šioms įstaigoms, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies c punktą.

59 Savo rašytinėse pastabose *Information Commissionner*, aptariamos vandentvarkos įmonės ir Jungtinės Karalystės vyriausybė nurodė, jog tai, kad aptariamoms vandentvarkos įmonėms taikomas reguliavimo režimas, nors ir santykinai griežtas, dar nereiškia, kad jos yra „pavaldžios“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies c punktą. Jie tvirtina, kad, kaip Sprendime *Smartsource* pažymėjo *Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber)*, egzistuoja esminis skirtumas tarp vadinamojo „reguliavimo“ režimo, kuris apima tik reguliavimo institucijos teisę nustatyti tikslus, kuriuos reguliuojamasis subjektas turi pasiekti, ir vadinamojo „kontrolės“ režimo, pagal kurį reguliavimo institucija dar gali nustatyti, kaip atitinkamas subjektas turi šiuos tikslus pasiekti.

60 Šiuo klausimu Orhuso konvencijos įgyvendinimo vadove nurodyta, kad nors Orhuso konvencijos 2 straipsnio 2 dalies c punkte, kuris iš esmės tapatus Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies c punktui, nurodomi „bent jau“ asmenys, „kurie yra valstybės nuosavybė“, šis punktas gali „apimti ir <...> subjektus, teikiančius su aplinka susijusias viešąsias paslaugas, kuriems taikoma reguliuojamoji kontrolė“.

61 Kiek tai susiję su šia „pavaldumo“ sąvoka, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ketvirtuoju klausimu siekia išsiaiškinti, kokia galėtų būti *High Court of Justice (England and Wales)* (Jungtinė Karalystė) Sprendimo *Griffin v South West Water Services Ltd*., kuris nurodomas ir Orhuso konvencijos įgyvendinimo vadove dėl šios konvencijos 2 straipsnio 2 dalies c punkto, reikšmė.

62 Tame sprendime, be kita ko, nuspręsta, kad minėto Sprendimo *Foster ir kt*. 20 punkte nurodytas kontrolės kriterijus neturėtų būti suprantamas taip, kad jis neapima „reguliavimo“ režimo, kaip numatytas WIA 1991, ir kad šis režimas atitinka kontrolės kriterijų, todėl, kadangi tenkinami ir kiti kriterijai, 1975 m. vasario 17 d. Tarybos direktyva 75/129/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su kolektyviniu atleidimu iš darbo, suderinimo (OL L 48, p. 29; nėra versijos lietuvių kalba) galėjo būti remiamasi prieš toje byloje aptariamą vandentvarkos įmonę kaip prieš „valstybės vardu veikiantį subjektą“.

63 Atsižvelgdamas į šį kontekstą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konkrečiai klausia, ar vandentvarkos įmonė, kaip „valstybės vardu veikiantis subjektas“, būtinai yra juridinis asmuo, patenkantis į Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies c punkto taikymo sritį.

64 Šiuo atžvilgiu konstatavimas pagal minėto Sprendimo *Foster ir kt*. 20 punkte nurodytus kriterijus, jog yra kontrolės santykiai, gali būti laikomas rodikliu, jog tenkinama Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies c punkte nurodyta pavaldumo sąlyga, nes tiek viename, tiek kitame kontekste kontrolės sąvoka apima „valstybės“ sampratos plačiąja prasme, kuri geriausiai leistų pasiekti nagrinėjamų teisės aktų tikslus, apraiškas.

65 Vis dėlto tiksli Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytos pavaldumo sąvokos reikšmė turi būti apibrėžta atsižvelgiant ir į šia direktyva siekiamus tikslus.

66 Iš šios direktyvos 1 straipsnio a ir b punktų matyti, kad ja, be kita ko, siekiama užtikrinti teisę susipažinti su valdžios institucijų turima arba joms skirta informacija apie aplinką ir nustatyti naudojimosi ja pagrindines sąlygas bei praktines priemones, taip pat pasiekti, kad minėta informacija būtų kuo plačiau sistemiškai prieinama ir platinama visuomenei.

67 Taigi, Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalimi, kurioje apibrėžtos trys valdžios institucijų kategorijos, siekiama aprėpti grupę subjektų, kad ir kokia būtų jų teisinė forma, kurie turi būti priskiriami prie viešosios valdžios – ar tai būtų pati valstybė, ar valstybės įgaliotas veikti jos vardu subjektas arba valstybės kontroliuojamas subjektas.

68 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, „pavaldumo“ sąvoką pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies c punktą reikėtų aiškinti taip, kad ši trečioji, paskutinė, valdžios institucijų kategorija apima bet kurį subjektą, kuris realiai savarankiškai nesprendžia, kaip įgyvendinti jam pavestas funkcijas aplinkos srityje dėl to, kad šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalies a arba b punktuose nurodyta valdžios institucija gali turėti lemiamą įtaką šio subjekto veiksmams šioje srityje.

69 Šiuo atžvilgiu neturi reikšmės, kaip tokia valdžios institucija gali daryti lemiamą įtaką naudodamasi kompetencija, kurią jai suteikė nacionalinis įstatymų leidėjas. Tai gali būti, be kita ko, teisė duoti nurodymus atitinkamiems subjektams, nesvarbu, ar tai būtų daroma įgyvendinant akcininko teises, ar ne, teisė sustabdyti šių subjektų priimtų sprendimų vykdymą, juos panaikinti *a posteriori* arba reikalauti išankstinio leidimo juos priimti, teisė skirti arba atšaukti jų valdymo organų narius ar jų daugumą arba teisė visiškai ar iš dalies nutraukti šių subjektų finansavimą taip, jog tai keltų grėsmę jų egzistavimui.

70 Vien tai, kad atitinkamas subjektas yra, kaip ir aptariamos vandentvarkos įmonės, komercinė bendrovė, kuriai taikomas atitinkamo sektoriaus specifinis reguliavimo režimas, nereiškia, kad negali būti pavaldumo, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies c punktą, jeigu šis subjektas atitinka šio sprendimo 68 punkte nustatytas sąlygas.

71 Iš tiesų, jeigu atitinkamu režimu įtvirtinamas ypač detalus teisinis pagrindas, kuriame nustatytos taisyklės, kaip tokios bendrovės turi vykdyti joms pavestas viešąsias funkcijas, susijusias su aplinkos valdymu, ir kuris prireikus apima administracinę priežiūrą, skirtą užtikrinti, kad šių taisyklių iš tikrųjų būtų laikomasi, prireikus duodant nurodymus ar nustatant baudas, tai gali reikšti, kad šie subjektai neturi realaus savarankiškumo valstybės atžvilgiu, net jeigu privatizavus aptariamą sektorių ši nebegali spręsti dėl kasdienio jų valdymo.

72 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar pagrindinėse bylose WIA 1991 numatytas režimas reiškia, kad aptariamos vandentvarkos įmonės neturi realaus savarankiškumo priežiūros institucijų –*Secretary of state* ir OFWAT – atžvilgiu.

73 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktus trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus reikia atsakyti, jog įmonės, kaip aptariamos vandentvarkos įmonės, kurios teikia su aplinka susijusias viešąsias paslaugas, yra pavaldžios Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies a arba b punktuose nurodytai įstaigai arba asmeniui ir dėl to turi būti kvalifikuojamos kaip „valdžios institucijos“ pagal Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies c punktą, jeigu šios įmonės realiai savarankiškai nesprendžia, kaip teikti šias paslaugas, nes minėtos direktyvos 2 straipsnio 2 dalies a arba b punktuose nurodyta valdžios institucija gali turėti lemiamą įtaką šių įmonių veiksmams aplinkos srityje.

Dėl penktojo klausimo

74 Penktuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b ar c punktai turi būti aiškinami taip, kad kai asmuo, atsižvelgiant į kai kurias jo vykdomas funkcijas, jam tenkančias pareigas ar jo teikiamas paslaugas, patenka į šios nuostatos taikymo sritį, šis asmuo yra valdžios institucija tik tiek, kiek tai susiję su informacija apie aplinką, kurią jis turi dėl šių funkcijų, pareigų ar paslaugų.

75 Tokia valdžios institucijos sąvokos „mišraus“ aiškinimo galimybė, be kita ko, buvo siūloma nacionalinėje byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Smartsource*. Šiuo klausimu, be kita ko, buvo teigiama, kad jeigu vandentvarkos įmonės patenka į Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punkto taikymo sritį dėl tam tikrų atliekamų viešojo administravimo funkcijų, ši nuostata gali būti aiškinama taip, kad šios įmonės privalo suteikti tik tą informaciją apie aplinką, kurią jos turi vykdydamos šias funkcijas.

76 Šiuo atžvilgiu konstatuotina, kad „mišrus“ valdžios institucijos sąvokos aiškinimas ne tik gali sukurti neapibrėžtumą ir kelti rimtų praktinių problemų įgyvendinant Direktyvą 2003/4, bet ir šio požiūrio, būtent tokio, nepatvirtina šios direktyvos ar Orhuso konvencijos tekstas ar bendra struktūra.

77 Atvirkščiai, toks požiūris prieštarauja tiek šios direktyvos, tiek Orhuso konvencijos pagrindams, atsižvelgiant į tai, kaip apibrėžiama jose numatytos susipažinimo tvarkos, kuria norima pasiekti, kad valdžios institucijų turima arba joms skirta informacija apie aplinką būtų kuo plačiau sistemiškai prieinama ir platinama visuomenei, taikymo sritis.

78 Kaip matyti iš Direktyvos 2003/4 3 straipsnio 1 dalies – pagrindinės šios direktyvos nuostatos, kuri iš esmės sutampa su Orhuso konvencijos 4 straipsnio 1 dalimi, jeigu tam tikras subjektas kvalifikuojamas kaip vienos iš šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų trijų kategorijų valdžios institucija, jis privalo kiekvienam pareiškėjui suteikti visą jo turimą ar jam skirtą informaciją apie aplinką, patenkančią į vieną iš minėto 2 straipsnio 1 dalyje išvardytų šešių informacijos kategorijų, išskyrus atvejus, kai prašymui taikoma viena iš tos pačios direktyvos 4 straipsnyje numatytų išimčių.

79 Taigi, Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyti asmenys, kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 116 ir 118 straipsniuose, pagal šią direktyvą turi būti laikomi valdžios institucijomis, kiek tai susiję su visa jų turima informacija apie aplinką.

80 Be to, kaip matyti iš šio sprendimo 73 punkto, konkrečiai kalbant apie Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies c punktą, komercinės bendrovės, kaip antai aptariamos vandentvarkos įmonės, valdžios institucija pagal šią nuostatą gali būti laikomos tik tiek, kiek teikdamos viešąsias paslaugas aplinkos srityje yra pavaldžios Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies a arba b punktuose nurodytai įstaigai arba asmeniui.

81 Vadinasi, tokios bendrovės turi suteikti tik tą informaciją apie aplinką, kurią jos turi dėl šių viešųjų paslaugų teikimo.

82 Kita vertus, kaip generalinis advokatas iš esmės pažymėjo savo išvados 121 punkte, šios bendrovės neprivalo teikti informacijos apie aplinką, jeigu neginčijama, kad ji nesusijusi su minėtų viešųjų paslaugų teikimu. Jeigu lieka abejonių, ar taip yra, atitinkama informacija turi būti suteikta.

83 Tokiomis aplinkybėmis į pateiktą penktąjį klausimą reikia atsakyti, jog Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad asmuo, kuris patenka į šios nuostatos taikymo sritį, yra valdžios institucija, kiek tai susiję su visa jo turima informacija apie aplinką. Komercinės bendrovės, kaip antai aptariamos vandentvarkos įmonės, kurios valdžios institucija pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio 2 dalies c punktą gali būti laikomos tik tiek, kiek teikdamos viešąsias paslaugas aplinkos srityje yra pavaldžios tos pačios direktyvos 2 straipsnio 2 dalies a arba b punktuose nurodytai įstaigai arba asmeniui, neprivalo teikti informacijos apie aplinką, jeigu neginčijama, kad ji nesusijusi su tokių viešųjų paslaugų teikimu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

84 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. **Siekiant nustatyti, ar subjektai, kaip antai *United Utilities Water plc*, *Yorkshire Water Services Ltd* ir *Southern Water Services Ltd*, gali būti kvalifikuojami kaip juridiniai asmenys, pagal nacionalinę teisę vykdantys „viešojo valdymo funkcijas“, kaip tai suprantama pagal 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinančios Direktyvą 90/313/EB 2 straipsnio 2 dalies b punktą, reikia išnagrinėti, ar šiems subjektams pagal jiems taikytiną nacionalinę teisę suteikti specialūs įgaliojimai, palyginti su privačių asmenų santykiams taikytinomis taisyklėmis.**

2. **Įmonės, kaip antai *United Utilities Water plc*, *Yorkshire Water Services Ltd* ir *Southern Water Services Ltd*, kurios teikia su aplinka susijusias viešąsias paslaugas, yra pavaldžios Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies a arba b punktuose nurodytai įstaigai arba asmeniui ir dėl to turi būti kvalifikuojamos kaip „valdžios institucijos“ pagal šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalies c punktą, jeigu šios įmonės realiai savarankiškai nesprendžia, kaip teikti šias paslaugas, nes šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalies a arba b punktuose nurodyta valdžios institucija gali turėti lemiamą įtaką šių įmonių veiksmams aplinkos srityje.**

3. **Direktyvos 2003/4 2 straipsnio 2 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad asmuo, kuris patenka į šios nuostatos taikymo sritį, yra valdžios institucija, kiek tai susiję su visa jo turima informacija apie aplinką. Komercinės bendrovės, kaip antai *United Utilities Water plc*, *Yorkshire Water Services Ltd* ir *Southern Water Services Ltd*, kurios valdžios institucija pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio 2 dalies c punktą gali būti laikomos tik tiek, kiek teikdamos viešąsias paslaugas aplinkos srityje yra pavaldžios tos pačios direktyvos 2 straipsnio 2 dalies a arba b punktuose nurodytai įstaigai arba asmeniui, neprivalo teikti informacijos apie aplinką, jeigu neginčijama, kad ji nesusijusi su tokių viešųjų paslaugų teikimu.**

Parašai.